

szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendők
 — Maros-Vásárhely, —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkészi lakás. —

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkész.
 TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
 minden vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI AR:
 Egy évre 4 kor. Negyedévre 1 kor
 Fél évre 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Konfirmáció.

Most folynak az előkészületek a közelgő konfirmációra. Az ifjak már előre örvendenek annak, hogy önálló tagjai lesznek Krisztus egyházának.

Gondolkozzunk mi is az ifjuság és a gyermekkor e fontos határvonalán.

Az ifjuságról és a gyermekkorról másképpen ítélnék azok, a kik már régóta túl vannak rajta, mint a kik még benne vannak.

Az öregek sóhajtván dicsérik az ifjukor boldogságát s nem beszélnek soha másképpen, mint az elveszett paradicsomról. . . . Az ifjuság azonban másképpen érez és gondolkodik. Mintha fedél alatt volna, a melyet szeretne széttörni, hogy szabad, önálló, egy szóval nagy ember legyen.

Az ifjuság érzi, hogy most még megvan kötve a keze a szülői és az iskolai fegyelem alatt.

A konfirmáció az első lépés a vallásos egyén önállósága felé. Ezért örvendenek olyan nagyon az ifjak ennek a magasztos ünnepélynek.

A szülők gyönyörködve hallgatják gyermekeiket, a mikor azok szent hitükről vallást tesznek és ünnepélyesen felfogadják azt, hogy református egyházunkhoz hívek maradnak mind

halálig. Örvendenek azon, hogy gyermekeik megtették az első lépést a nagykorúság, az önállóság felé.

Mert a léleknek mélységében lakozik az a vágy, hogy vallásos életünk gyarodásában mi is személyileg és egyénileg is munkások legyünk s hozzájáruljunk saját akaratunkból és saját felelősségünkre lelkünk erkölcsi alapjának kiépítéséhez.

A szegény ifju mindig csak azt hallja: engedelmessédj, tanulj, alkalmazkodj! Fejét megtöltjük mindenféle gondolatokkal, a melyet más emberek gondoltak ki és minden bokorból a tekintély félelmet gerjesztő alakjai bukkannak elébe. Hogyan vergődjék önállóságra, önálló gondolkodásra, önálló cselekvésre az a tekintélyek által agyonkinzott ifju? . . . .

Az ifjuság lelkében titkon él az a sóvárgás, hogy ő maga is akar valami és valaki lenni az életben. A léleknek önállóságára törekedő fejlesztésében a konfirmáció szolgáltatja a legközelebbi anyagot.

Eddig a szülők, a keresztszülők, az iskola hordozta a gyermekek tetteinek felelősségét. Ezután maga az egyén lesz felelős minden szaváért, gondolatáért, minden cselekedéséért.

Ez az erkölcsi alapja konfirmációnak. Az ifju hite a Krisztusban megerősödik. E legszebb

földi jellemkép utánzására törekedik az ifju keresztyén ezután.

Tehát nem pusztá ábrándozás, nem üres álomkép, nem könnyelmű légvár, a melyet a konfirmáció által elérnek az új ifjak és új hajadonok, hanem tiszta valóság, az önállóság, az egyéniség szabad fejlődésének kiinduló pontja az . . . .

Ezért oly fontos református szempontból ez a vallásos tény. Ezért a mi felfogásunk szerint nem szabad annak pusztá szertartássá sülyedni, hanem azt meg kell tölteni tartalommal. Ez a tartalom pedig nem egyéb, mint az a Krisztus tudománya, a melyben most nyernek oktatást és előkészületet az ifjak. A másik tartalom pedig a szent élet, a mit a szülőknek is tanítaniok kell, megmutatniok példaadással, tanítással és jó házi neveléssel.

Mert csak ilyen alapon fog áldást hozni a konfirmáció a növendékekre, a kik most az első lépést teszik meg az önállóságra.

Király Béla.

ISTEN MINDENÜTT.

Ős székesegyház íves csarnoka:
Felséges szobrok, festmények soka,
Hatalmas ércszavú harang,
Nagy orgonából buzgó csodahang,
Csúcsíves, színes ablakok,
Arany-, bíborruhás papok, —
A fény, a pompa szinte elvakít . . .
Ha ilyet láttam azt rebegtem
Rajongó szívvel, ihletetten:
Az Isten itt lakik!

Kicsiny kápolna lombok rejtékén,
A ki belé jár s papja is szegény.
Néhány naiv kép kimeszelt falán,
Egy-két forint az értékük talán, —
De a szegénynek, a ki hisz,
Csodatevő e vézna dísz.
Itt vigaszt nyer sok földi gyötrelem . . .
Ha ilyet láttam, azt susogtam,
Térdemre hullva, meghatottan:
Az Istent itt lelem!

S hol templomot még senki sem rakott,
Látván derűt, látván borulatot,
Szelíd, vagy szörnyű ős természetet,
Nagy alkotást, tudást, művészetet,
Fenn szárnyaló eszményvivást,
Szeretetet, irgalmazást,
Nagylelkű embert, jót, nemes szívűt:
Templom híján is egyre vallom
S hymnus gyanánt világgá dallom:
Van Isten mindenütt!

Kozma Andor.

Személyes barátság a Krisztussal.

A vallásos élet felől több oldalról sekélyes és felületes felfogás veszedelmében forgunk. Ezek egyike, hogy az evangéliumnak Krisztus felőli tanaihoz szigorú ragaszkodás tesz keresztyénné. A másik, a szertartásos, hogy az istentiszteleti formák hű megtartása a keresztyén élet lényeges eleme. Meg másik, hogy a magaviselet minden, a keresztyénség csak erkölcsi rendszer. Mert még azok közt is, a kik teljesen elfogadják Krisztus elégtételét a bűnökért s a váltásigot: gyakran találni ferde felfogást a hitéletéről, hogy az üdvösség Krisztusnak egy régmúlt nagy tettől, halálától függ. a nélkül, hogy vele, mint jelenlevő s élő Megváltóval személyes viszonyba lépnek. Az új-testamentumban a keresztyén viszonya Krisztushoz úgy van feltüntetve, mint személyes ismeretség vele, mely aztán szoros és gyöngéd barátsággá érlelődik. Ez volt az Úr saját eszménye a tanítványság felől. Embereket hívott magához, hogy jöjjenek hozzá, szakítsák meg egyéb viszonyaikat, csatlakozzanak hozzá személyesen, hagyjanak el mindent s őt kövessék. Az emberek szívének s életének teljes odaadását követelte, hogy ő legyen az első szeretetökben, úgy mint engedelmességökben és szolgálatukban. Nem csak úgy ajánlközött nekik, mint idegen segítők, hanem mint a ki elveszi bűneiket, s meghal érettök, de mint a ki benső, szoros és feloldhatatlan barátságot akar kötni velök. Nem csak kötelesség s tartozás, vagy tudomány s oly ok köteleke. a mivel követőit magához csatolta, hanem személyes barátság kapcsa.

A mi tehát keresztyénné tesz valakit, nem a Krisztus tanainak elfogadása, nem az egyházával való egyesülés, vagy az ő erkölceinek követése, nem az, hogy ügyét magunkévá tettük; — hanem az, hogy személyes szabaditót lássunk benne s vele örökös barátság szövetségét kössük. Nem az által a hit által váltattunk meg, mely néhány arany mondatba foglalja a Krisztus személye s munkája körüli igazságot; Krisztust magát kell bírunk, a kit a hit a maga ragyogó szépségében és kegyelmében tüntet föl. Azt szoktuk mondani, hogy a Krisztus a kereszten való halálával váltott meg. Tulajdonképen ez igaz. Sohasem váltattunk volna meg, ha ő nem halt volna meg érettünk. De tényleg az élő, szerető, személyes Megváltó iránti viszonyunk által váltattunk meg, a kinek kezébe tesszük le életünk minden érdekét, a ki barátunk, segítségünk, őrizőnk, gondozónk s mindenben mindennünké válik. A keresztyén hit nem abban áll, hogy bűneinket Isten bányára rakjuk, bizva az ő egy nagy áldozatában: hanem, hogy magunkat tesszük annak az élő, szerető szívére, a kinek barátsága attól fogva életünk legédesebb örömévé válik.

Krisztussal való személyes ismeretségünk e fontossága akkor tűnik ki, ha úgy gondolunk rá, mint

az Atya kijelentőjére. A tanítványok Krisztust először álruhájában ismerték meg, isteni dicsőségét elfátyolozva. Vezette őket, beszélve és járdalva velök, megnyerte bizalmukat és szeretetüket, míg végre fölismerték, hogy az, a ki oly kimondhatatlanul kedves

ságban, hozzájuk megalázkodásában, magasztosságával őket is fölmagasztalta mennyei örökségének örökös társaivá. Mintha egy királyi herceg elhagyná apja palotáját egy időre s álruhában járna a köznép szegényei között, megnyerve őket nyájasságával, s vonva

KRISZTUS.

lett nekik, magának Istennek kijelentése s hogy viszonyuk vele, mint barátjok, szegény és bűnös embervoltukat egységre emelte az Atyával. Isten fiaivá lettek, az Isten egyszülött fiához való viszonyuk által. Hozzá ragaszkodva s rajta csüngve halhatatlan barát-

erős személyes barátsága is, azután fölfedezve királyi származását, elvinné palotájába s azután is örökre maga mellett tartaná mint barátait s testvéreit, megosztva velök rangját s dicsőségét. A barátokat, kiket Krisztus maga megalázásában megnyert, nem taszi-

totta el magától, mikor dicsőségébe visszatért, magával vitte föl, megosztani velök mennyei boldogságát.

Igy szabadítja meg Jézus az embereket. Megnyeri szeretetüket, bizalmukat a maga szeretetének nyilvánítása által s aztán felmagasztalja azon kiváltságok birtokába, melyek őt, mint Isten fiát illetik. Mind a kinek élete szeretet és hit által Krisztushoz van kötve, Isten családjába van felvéve. Valaki ezt az igazságot ily képben fejezte ki: Egy szőlővesszőt leszakítottak a fáról, a melyre kuszott s kapaszkodott, most már a földön hever s nem tud ismét felkuszni s előbbi helyét elfoglalni. Akkor a fa lehajlik egész a földre. A szőlő kinyitja kapcsait, melyekkel haszontalan gyim-gyom s cserjék közé bonyolódott s belekapaszkodik velök a fa erős ágaiba. A fa ismét föl-emelkedve, a szőlőt ismét előbbi szép és termékeny helyére viszi föl, a hol a fa méltóságában osztozik. Ez a lélek történetének a képe. Lesodortattunk eredeti helyünkről a veszendőben heverünk bűneinkben, a föld csalárd ígéreteibe kapaszkodva. Magunk erején soha sem tudnánk Istenhez emelkedni De Isten maga ereszkedett le hozzánk, a megtestesülésben, lehajolva lelkeinkhez. S ha szívünk elhagyta a föld bűneit s hiú és csalárd ígéreteit s a hit és szeretet kapcsaival Jézushoz ragaszkodik; ismét felemelkedünk s Isten fiai és örökösei leszünk.

De, hogy köthessünk Krisztussal személyes ismeretséget? Könnyű volt Jánosnak s Máriának s a többinek, kik őt a testben ismerték. Szemeik az ő szemébe nézhetek; halották hangját; lábainál ültek, vagy keblére hajoltak. Ily módon mi nem ismerhetjük Krisztust, mert eltávozott a földről; azért kérdezzük, mikép ismerkedhetünk vele máskép, mint életrajzilag? Ha csupán ember volna, ennél több nem is volna módunkban. Képtelenség volna azt mondani, hogy János apostolt személyesen ismerjük, vagy benső barátságot kötni Pál apostollal. Sokat tanulhatunk e kiváló emberektől, életrajzuk azon töredékeiből, melyeket az irások fentartottak, de személyesen velök meg nem ismerkedhetünk, míg a más világon nem találkozunk. De Krisztussal máskép vagyunk. Az egyház nem vált meg tőle mikor mennybe ment az olajfák hegyéről. Soha sem volt tényleg inkább a földön, mint most. Most épen annyira velök van azokkal, a kik őt szeretik s benne hisznek, mint volt bethaniai barátaival. Ő jelenlevő, élő Megváltó; s köthetünk vele tényleges viszonyt, személyes barátságot, mely évről-évre szorosabb és gyöngédebb lehet, mélyebbé válik mind új tapasztalattal, jobban jobban világol bensőnkben, míg végre, átlépve azon a kapun, melyet az emberek, hibásan, halálnak neveznek, holott az az élet dicső kapuja, őt szemtől-szembe látandjuk s épen olyannak fogjuk ismerni, a milyennek megismertük.

Elérheti-e minden keresztyén ezt a személyes, öntudatos bensőséget Krisztussal? Sokan vannak, a

kik ezt nem valósítják. Azoknak a Krisztus egy hit, életszabály, példa, tanító — de nem barátok. Van sok kitünő jó keresztyén, a kik, úgy látszik ismerik Krisztust, de csak életrajzilag. Tapasztalásból nem ismerik: nekik legfőleg egy távollevő jó barát, élő, hü, bizalmas, de mindig távol. Az ilyeneket azonban egy szóval sem kell elkedvetleníteni. Az ó-testamentum rendesen megelőzi az újat, gyakorlatban úgy, mint bibliai sorban. A legtöbb keresztyén a történet. Krisztussal kezd, előbb tudva róla, mint ismerné őt. A személyes benső ismeretség vele későbbi gyümölcse a szellemi érettségnek; de az irásokból világosan kitünik, hogy ily bensőleg lehető mindenkinek, a ki igazán hiszen a Krisztusban. Krisztus maga is szomjazik barátságunkra, hogy mi őt ismerni vágyjunk s iránta való hajlamunkat nem hagyja viszonzatlanul; s ha ajándékait nélküle és szeretete nélkül fogadjuk el, bizonyára a legfőbb örömtől s boldogságtól fosztjuk meg magunkat.

Az útát Krisztus e gyakorlati megismeréséhez az Úr maga világosan megjelölte nekünk. Azt mondja: ha szeretjük őt s szavát fogadjuk, ő megnyilatkozik nekünk s Ő és az Atya eljönnek s velünk laknak. Őt szeretni s akaratát tenni, elég, hogy Krisztust megismerjük — s benne bizva, őt megtanuljuk szeretni. Egy haldogló ifjú barátja szemébe nézett s nyugtalanul mondá: „Szeretném Krisztust szeretni: mondj meg hogyan?” — „Előbb bízzál benne — felelt amaz — s szeretni fogod a nélkül, hogy próbálnád hogyan.” Ez igazán új kijelentés volt. „De én mindig azt gondoltam; előbb szeretnem kell, mielőtt jogom volna benne bizni.” Embertársainkat is gyakran az által ismerjük meg, hogy bizunk bennök. Semmi különös jót vagy szépet nem látunk bennök, míg csak az élet közönséges tapasztalataiban mozognak körülünk; de egyszer valamely válságos helyzetbe jutunk, a mikor barátira van szükségünk — s akkor ismerősünk nemes tulajdonai kitünnek, bizunk bennök, közelebb jönnek hozzánk s hü barátunk bizonyulnak. Legtöbbünk így jut Krisztus valódi ismeretére a szükségben, mely föltárja előttünk szeretetét s hűségét.

A Krisztussal való személyes ismeretség becsé kiszámíthatatlan. Vannak férfiak és nők a kiknek barátsága nagyon becses volna nekünk. A mint bensőségünk velök érlelődik, életök úgy nyílik ki előttünk mint a virág kelyhe, gazdag szépséget tárva fel előttünk s édes illatot lehelve lelkünkre. Hü és mély barátság az élet kincseinek s áldásainak egyik legnagyobbika. Folyvást dalokat fuvall szívünkbe, vágyakat és reményeket ébreszt, ösztönöket sugall a jóra, szent leckékre tanít, mindenféle jó befolyással öntözi életünket. De a Krisztus barátsága végtelen sokkal több áldást hint reánk; felbátorít s megerősít, mindig a legjobb munkára és szolgálatra serkent. Befolyása szüntelen permetezi lelkünket s a jónak legüdébb és

begtermékenyebb magvait hinti el s növeli lelkünk-
len. A legdúsabb, a legédesebb — s az egyetlen
örökös és soha ki nem apadó forrás a világon: sze-
mélyes és gyakorlati ismeretünk Krisztussal.

Hogy Krisztus így leszálljon hozzánk, bűnös
emberekhez, minket tiszta, isteni barátságával meg-
ajándékozni, ez a legnagyobb csoda a világon; de e
tény valósága kétségtelen. Semmi emberi barátság
nem lehet félig is oly szoros és benső, mint a mi-
lyenbe közülünk a legalacsonyabb is léphet Krisztussal.
Csak érvényesítsük jogainkat, életünk nyeresége e
dicső viszony által többet ér a föld minden kincsénél!

Isten ígéje.

Bűneink bocsánata.

„Bűneinek bocsánatát veszi az ő neve
által minden, a ki hiszen ő benne”.

Apost. csel. 10. 43.

Egy fiatal ember halálos ágyán feküdt. Nagyon
könnyelmű életet élt. Betegségében meglátogatta egy
jó keresztyén s beszélt neki Jézusról. Az ifju Jézushoz
tért s nála lelki békét és nyugalmat talált. Midőn
közeledett végórája, nagy vigasztalást talált a fen-
nebbi szavakban és midőn szemei elhomályosodtak,
kérte anyját: „anyám, tedd ujjamat e szóra: „minden”,
azt mondja minden, tehát én is közte vagyok”.

Egyszer midőn egy kis leánytól kérdezték, hogy
mi a hit, az a következő szép feleletet adá: „a hit
az, midőn a jó Istent szaván fogjuk”. E haldokló
ifju is szaván fogta Istent. Nem élt erényes életet, jó
cselekedeteiért nem remélhette bűnei bocsánatát. ha-
nem meghalt a Jézus Krisztusban helyezett teljes
bizodalommal, biztos lévén arról, hogy bűnei meg-
valának bocsátva, mert hitt benne.

Némelyek a hitet valami nehéz dolognak kép-
zelik, mintha az valami olyan volna, a mit tenni kell,
vagy meg kell találni. Azt vélik, hogy erősen dolgoz-
niok s magukat gyötörniök kell azért, hogy szívök
hittel megteljenek s ha e hitet Jézusnak bemutatják, az
nekik mindjárt a boldogságot adja érte. De Jézus
nem kívánja, hogy mi adjunk neki valamit, hanem
azt akarja, hogy mi fogadjunk el tőle valamit, hogy
mi fogadjuk el Őt magát. — Mi volna a hit egyéb,
mint hogy Jézust szívünkbe befogadjuk.

Egy tanító beszélgetett egy kis leánnyal va-
tsárnapi iskola után. A leányka siratta bűneit s nem
udott bizonyosságra jutni a felett, hogy az ő bűnei
meg vannak-e bocsátva. Végre a tanító így szólt
hozzá: „Ha az Úr Jézus most e szobában volna, mit
csinálnál te? „Azonnal hozzá mennék”, válaszolá a
leányka. „És aztán mit mondanál neki? Azt, hogy
én egy elveszett bűnös vagyok s hogy bocsásson
meg nekem.” „S mit felelne erre Jézus?” A leányka
habozott egy pillanatig, azután feltekintett, könnyein
át mosoly ragyogott arczán — mert egyszerre világos
lett előtte minden. „Ah — mondá — Ő azt felelné:

„Megbocsátok!” És az Idvezítő szavában helyezett
teljes bizalommal ment Ő hozzá és Jézus mondá
neki: „Igen” — „Megbocsátok”.

„Ne félj, csak higgy!” Az Úr elfog:d.

Kebliére zárva nyugalmat ad;

Irgalma végig veled marad,

Jöjj csak óh bűnös, jöjj!

Óh mi szép s dicső lesz egykoron,

Ha majd büntől tisztán s szabadon,

Fogad ölébe az égi hon.

Jézus szavára jöjj!

Kegyesség útja.

A szorgalmas kéz.

Dolgozzál! Orcádnak veritékével egyed a kenyere-
redet! Ezt parancsolá az Isten Ádámnak. Ne támasz-
kodjék senki az égre, azt hívén, hogy sült galamb
repül a szájába. Ha Ádám ültet, Éva öntöz, akkor ad
az Isten áldást. Aki dolgozik, annak kenyeré van; ha
nem is telik meg vele az egész tartomány, megtelik
a markod; ha nem csordul, csöppen.

Három derék ifju, — mind a három pásztor volt,
— kiknek a pásztorság nem sok dolgot adott, azt
gondolta, hogy jó volna valami mellékes foglalkozás
után nézni; hozzáláttak hát a fakanál-faragáshoz.
Eleinte bizony lassán és tökéletlenül folyt a munka,
alig tudtak naponként egy kanalat faragni. De álhata-
tosságukat siker koronázta; később már 3—4 darabot
is faragtak; a mi már egy-két garast jövedelmezett;
mikor pedig már jól betanultak, egy ember 50—60
darab kanalat faragott egy nap alatt, a mi igen szép
jövedelmet hajtott. Ezt látva a falu népe, valamennyi
kedvet kapott a fakanál-faragáshoz; úgy, hogy most
nemcsak az a falu, de egész vidéke kanál-faragásból
él. Igaz is, amit bölcs Salamon mond (Példab. 10. 4.):
„ki cselekszik álnok kézzel, szegény lészen; a gyors
munkásoknak kezek pedig meggazdagítja őket”.

A megelégedés.

Fogadd szívesen a keveset is, akkor mindig lesz
valamid. Megelégedettnek lenni a legnagyobb nyere-
ség. Nem hoztál magaddal semmit a világra, nem is
viszel el innen semmit. Ha beéred kevéssel, az Isten
többet ad. Ne kényeztesd el magadat; a kenyér és
víz elég jó táplálék. Miért van az, hogy sok háznál
nincs kenyér? Azért, mert az emberek nem tudják
kevéssel beérni, nem becsülik meg a keveset. Soknak
nem tetszik a közönséges étel és ital; pecsenye és jó
bor kellene nekik, s ez adja aztán a koldusbotot ke-
zükbe.

Luther Márton, kortársainak tanúsága szerint oly
kevés étellel, itallal beérte, hogy szinte csodálatos volt;
beérte egy kis héringgel; s e mellett nagyon jó egész-
ségnek örvendett. Egy indiai hittérítő kis kunyhóban
lakott, amelyben alig állhatott egyenesen; ebédje egy

tányér rizs és kevés főzelék volt; öltözete egyszerű fekete gyapjuszövet; s e mellett hittérítő munkáját kitűnően és buzgón végezte. Flattichnak, az ismeretes müncheni lelkésznek valaki egy pár selyemharisnyát akart ajándékozni. Flattich nem fodadta el, hanem így szólt: „Ez a harisnya nekem sokba kerülne, mert a szép harisnyához szép cipő kellene; ahhoz pedig szép nadrág és egyéb ruha; ehhez aztán szép butor és házi-eszköz; e szerint néhány ezer forint rámenne. Inkább megmaradok hát az egyszerű mellett.”

Egyháztársadalmi élet.

Jelentés

„a nagyenyedi protestáns nők szegényeket és betegeket segélyező egyesülete” 1907 évi működéséről.

Az egyesület 1903. március 22-én tartott közgyűlésén felolvasta; Jancsó Sándor, titkár.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egyesületünk működése első ciklusának zárópontjára érkezett. Három, jobban mondva három és félevesi munkálkodás után megálló pontra jutottunk s az a tisztikar és választmány, mely a közgyűlés bizalmából, a kezdet stádiumában, bizonyos nemű aggályok, de mindenesetre sikerrel biztató remények között 1904 június 5-én munkára; a szeretet áldásos munkájára vetette volt kezét, itt áll, hogy beszámoljon azon első ciklusban kifejtett működéséről, mely a kezdet időpontjában csak gyenge szárnypróbálgatásnak látszott, most pedig kétséget kizárólag beigazolt tényné vált, hogy a szeretet melegétől kölcsönzött erőnél fogva határozott célra irányuló biztos és áldásos munka volt!

Hogy ez igaz, arról bárkit meggyőzhetnek eddigi közgyűléseinken elhangzott részletes jelentéseink, s egyesületünk rövid, de örvendetes eseményekben gazdag története! Akinek látása elfogultságtól megvesztegetve nincs és a mai megálló pontról visszatekint a megtett utra, azt látja, hogy munkánk a szó legnemesebb értelmében vett keresztyén szocializmus munkája volt, a krisztusi — önzés, válogatás és megkülönböztetés nélküli — szeretet melegétől áthatva. Ha pedig előre néz, lehetetlen, hogy szép és biztató remények ne ébredjenek szívében; lehetetlen, hogy külső terjedelemben és belső erőben annak fokozódását, annak újabb sikereit ne óhajtaná lelkében! — És nekünk, a mikor megbiztatásunkat alapszabályszerűleg ismét a közgyűlés kezébe tesszük le — lehetetlen arra nem gondolnunk, hogy a szeretet munkáját végző emez egyesület minden tagja közelebb jutott a szeretet Krisztusához s hallja, mint egy a beigazolt szavakat hangzani: „Arról ismernek meg titeket, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást igazán és őszintén szeretitek”! . . .

Ez a munkás szeretet, mely vallásunk ellenállhatatlanul hódító erejének s krisztusi tiszta evangéliumot, lelkiszabadságot, haladást és világosságot terjesztő egyházunknak talpkövévé képezi, azon jó lelkek által, kik tudják és érzik, hogy a szeretet cselekedetei nélküli hit meghalt önmagában: felkereste a szegényt a beteget és a nyomoruságban szenvedőt, s azoknak „kik sötétségben ültek” hirdette az Úr kedves esztendejét, hogy járjanak, halljanak, lássanak, tisztuljanak és viszont szeretetre ébredjenek a mindezeket eszközlő örök szeretet iránt!

És ebben „személyválogatás” nem volt: a társadalom jótékony elemeit — melyek a széttagoltság miatt legtöbbször minden jóakarat mellett is sikert és kézzelfogható s szemmel látható eredményeket felmutatni képtelenek — egyesítette; — az arrautaltakat pedig — a keresztyén szereteten kívül minden mellétekintetet félretéve — egyformán és szükségük szerint — erejéhez mérten segélyezte, tudva azt, hogy „nincsen se zsidó, se görög, — se szabados, se szolga, hanem mindnyájan testvérek vagyunk a Jézus Krisztusban!”

Egyesületünket eljárásában nem az utcára és piacra vitt szegénység felsegélése, mint inkább azon rejtegetett és falak között emésztő nyomor enyhítése vezette, mely azokat borította a nélkülözés keserű vizeivel, akik hajdan jobb napokat láttak, s azok emléke még kínzó helyzetükben is visszatartja őket attól, hogy kezüket nyilvánosan adományért kinyujtsák és ajkaikat kérésre megnyissák, — de akik azt, amit úgy nyújtunk nekik, hogy „nem tudja bal kezünk, hogy mit cselekszik a jobb” — hálásan és gyakran könnyekkel megköszönni képesek és képesek. Örömmel konstatáljuk, hogy különösen most — működésünk 3-ik esztendejében segélyezetteink 80 százaléka ilyen!

Eljárásunkban egyik főelvünk az volt, hogy „egymásnak terhet viseljük, de a lehetőleg senkinek terhére ne legyünk!” A szeretet munkája is terhessé és unottá válik, ha anyagi alapjainak felkutatásában nehezen viselhető terheket rakunk a segíteni akarók vállaira. A zugolódással nyújtott alamizsna az élvező lelkiismeretére nehezedik! A készséggel nyújtott fillér, vagy kenyér-falat nyomán áldás fakad! Ezért volt az az elvünk, hogy ne terheljünk senkit, s amennyit közönségünk nyújt egyesületünk számára anyagiakban: a lehetőleg egyesületünk is nyújtson annyi értéket, támogató közönségünknek ugyszólva pénzáldozat nélkül megszerezhető lelki és szellemi élvezetekben! És így van ez jól! Nem lehet teherre terhet rakni és lelki ügyekben mindig csak anyagi haszonra spekulálni!

Egyik másik irányban az eljárás módjában talán lehet még itt-ott némi bíráltni és javítani való, de azt a számadás eme pillanatában jóleső önérzettel konstatálhatjuk, hogy egyesületünk szép hivatását már ez első ciklusban is derekasan teljesítette, hogy létjogosultsága van és így jövőjének is lennie kell! . . .

Az 1907-ik esztendő munkálkodása pedig — mely felett bírálatot mondani e közgyűlés hivatott — a következő képet mutatja: Egyésületünk 1907-ben 68 alapító-, 183 rendes- és 39 pártoló, összesen 200 tag támogatásával működött. Új tagokul a következők léptek be: Dömök Erzsébet alapító, — Kárpáti Sándornél Dömök Ilka, Seymann Józsefné, Sombori Sándorné, Bőjthe Zsigmondné, dr. Fülöp Ferencné, Incédi-Joksmann Ödönné, özv. Br. Kemény Istvánné, Fejes Áronné, Karleusa Fülöp Fülöpné, Zink Jenőné, Brunner Béláné, Debreceni Gyözőné, Sebestyén Ferencné és Dedinszky Károlyné rendes; — ifj. Gráf János, Uray László és Brunner Béla pároló.

A tagok közül elhaltak: Özv. Zeyk Miklósné és Benedek Gábor alapító tagok.

Eltávoztak: Török Györgyné, Fejér Pálné, Mézszáros Gyuláné, özv. Bornemisza Károlyné, Györfi Bereczki Lászlóné, Sallak Róza, id, Mélász Jánosné, Mike Istvánné, Zink Jenőné rendes — és András Károlyné pártoló tag.

Kiléptek a rendes tagok sorából a 3 évi kötelezettség lejártával: özv. id. Hegedüs Lajosné, özv. Hegedüs Lajosné, Zsakó Andorné, Vas Ferencné, Székely Ferenczné, Kádár Jánosné. — A pártoló tagok közül: Ludvig Kata, Fonyó Józsejné, Csiki Istvánné, ifj. Gerendi Gusztávné és Lázár József.

Matinét tartottunk nov. 24-én és dec. 15-én 107 K 38 fill., — Szini előadás június 1-én és 9-én 448 K 39 fillér., — összesen 577 K 89 fill. tiszta jövedelemmel.

Ezeken szerepelni és közreműködni egy, — vagy több alkalommal szivesek voltak: Berde Amália, Hegedüs Mariska, Winkler Lila, br. Bánffy Marianne, Balla Béláné, Csiky Istvánné urnők, — Inczedi-Joksmann Ödön, Felméri Sándor, Incze Miklós, Csaplár Aladár, Bakcsi Sándor, Aszlányi Andor, Benkő Ferenc, Krisztof Béla, Kovács János, Reith Mihály, Veress István, ifj. Uray László, Benedek Ernő, Váró Ferenc, Lázár István és Szeidl József. — A nagyenyedi daloskör — Veress Gábor, — és az iparos Önképzőkör énekkara — Felméri Sándor vezetésével.

Anyagi erőnk — a drágaság és megnehezült viszonyok dacára is kielégítő volt hivatásunk teljesítésére. Az alapítványok kamatain és a tagdíjakon kívül igen nagy összegben folytak be önkéntes adományok is. És jól eső érzéssel mondhatjuk el, hogy az adakozó jó lelkek most működésünk 3-ik évében oly bő mértékben hozták meg önkéntes, — és így kétszeresen dicsérendő áldozataikat, — minő megnyilatkozást e részben még a megalakulás évében sem tapasztaltunk, s ez nyújtja legvilágosabb bizonyítékát annak, hogy egyesületünk népszerű, kedvelt s arra feltétlenül szükség van és biztató, szép jövő vára. kozik!

Adományozni szivesek voltak: Zeyk Dániel, Károly és Kálmán: 100 kor., Br. Kemény Árpád egy

izben: 25, — más izben: 50 kor., — Br. Kemény Árpád és neje; 50 kor. és 100 véka burgonya 100 kor. értékben; — Balla Béláné 76 kgr. hus 91 kor. 20 fill. értékben; Novák István: 3 kor., özv. Müller Mihályné: 20 kor., Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank: 50 kor., — A Nagyenyedi Kisegítő: 100 kor., Tóth Miklós 5 kor., Felméri Sándor: 6 K., — Gr. Toroczky Miklósné: 4 K., — Az iparos önképzőkör egy estély jövedelméből: 50 K. 30 fill., — a kereskedő és iparos ifjak egy bál jövedelméből: 238 K. 60 fill., Br. Zeyk Józsefné: 2 K. 50 fill., — A kollégiumi jószágigazgatóság dr. Szaniszló utján: 10 K. — egy gyermek színház jövedelméből: 2 K., — Tángel József: 25 K., — Bőjthe Kálmán: 5 K., — Bedő Dénes: 1 K., Gáspár János 20 K., Papp Jánosné: 10 K. — Az önkéntes adományok összege az elmúlt évben: 1038 K. 60 fillér.

Állandó segélyezésben 76—80 szegény család részesült. E mellett látogattuk a betegeket és mindenemü szükségben lévöket és segélyeztünk minden hozzánk forduló szükölködöt megfelelően.

Kiosztottunk: 2374 kgr. kenyeret, 592 K. 21 f. értékben; 76 kgr. hust, 91 K. 20 f. értékben; — 100 véka burgonyát, 100 K. értékben; tejet 79 K. 88 f. értékben; vallás-erkölcsi tartalmu jutalomkönyvet a polgári leányiskolában 48 K. értékben; — a meglátogatott betegeknek és szegényeknek kiadtunk 155 K. 40 f. pénzsegélyt.

Az összes segélyezés pénzérteke: 1066 K. 69 f.-t tesz.

Bevételünk a tőkék áthozatalával együtt: 8642 K. 54 f.; — évi kiadásunk: 1471 K. 88 f., — pénzbeli összes vagyoni állapotunk 1907 év végén: 7170 K. 66 f. A pénztári állapotot részletesen a pénztárvizsgáló bizottság jelentése fogja ismertetni.

Ime mélyen tisztelt közgyűlés, ez az elmúlt esztendő képe! — Ezelőtt három évvel egy darabka kovászt vetettünk a teknőbe és kicsiny mustármagot a jól termő földbe.

És most már nagy örömmel gyönyörködik lelkünk a szépen átkelesztett tésztaban, s a kinőtt terebélyes fában, melyek az éhezőknek tápláló kenyeret, s az eltikkadt és elfáradott szenvedőknek enyhítő árnyékot biztosítanak.

Az egyetértés és szeretet eszközölte ezt, — mert az egyetértés: erő; — a szeretet pedig: áldás!

H i r e k.

Olvasd a Bibliát.

Jézus ötezer embert táplál.

(János ev. 6, 5—14.)

Ismét Galeliában találjuk Jézust. Ez volt az idő, a mikor földi élete alatt legtöbb követője volt; ezután már sokan elhagyták. Tiberiás városából a pusztába ment az Úr, hogy tanítványaival a magányt keresse,

de ide is seregesen jöttek utánna. S itt Jézus ismét megmutatja a nép iránt való szeretetét és pásztori hűségét.

Aranymondás.

Mint a pásztor, úgy legelteti az ő nyáját. Esaiás 40, 11.

Oktató jegyzetek.

I. **A nyáj.** Már fölismerték az emberek, hogy Jézus az ő pásztoruk; azért követik a pusztába is; tudják, hogy a hol ő van, ott táplálékot, segítséget, vezérlést találnak. Nagy sokaságból áll ez a nyáj. De minden egyes lélek érezte a szükségét és mindenkinek egyenkint is fel kellett tekinteni pásztorához. Ugy keresik el Jézust másokkal együtt, de várjuk és kérjük tőle saját magunk számára is áldást.

II. **A legelő.** Először az Isten igéjének szép mezejére vezettek. Először a nagyobb szükségét kellett kielégíteni s úgy tekintünk mi is a legnagyobb áldásnak azt, ha Isten szent igéjét hirdetteti nekünk. De Jézus testüket is táplálta az embereknek; azt adta, a mi valóban erőt nyújt, a mi igazán Isten ajándéka. Ismeri ő a mi viszonyainkat is, sőt felhív arra, hogy minden gondunkat vessük ő reá.

III. **A pásztor.** Jézus nem nézhette a sokaságot a nélkül, hogy szive azonnal könyörületességgel ne telt volna meg. Még mielőtt magunk is észrevesszük, ő már meglátja a bajt. Hatalma is van, hogy csudálatos módon segítsen. Sokszor ő maga adja kezünkbe az eszközt, a mivel véget vethetünk a szükségnek. Ő gyarapíthatja azt, a mi kis adománynak látszik s ő tanít arra, hogyan lehet azt áldással élvezni. Ezért regaszkodjunk mi is hozzá, mint a mi jó pásztorunkhoz, királyunkhoz.

Az ő-korban Pythias oly gazdag ember hírében áll, hogy Xerxes perzsa király millió főnyi seregét eltarthatta; e nagy vendégségtől azonban annyira elszegényedett, hogy mielőtt meghalt, kenyere sem volt. Jézus sokakat táplál, de az ő tárháza sokasem lesz üres.

— **Püspök iktatás.** Az erdélyi ref. egyházkerület igazgató-tanácsa főtiszteletű Kenessey Béla püspök úr ömértósága beiktatási ünnepélyére a következő meghívót bocsátotta ki: Az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsa főtiszteletű és méltóságos kenessei Kenessey Béla erdélyi református püspöknek, az 1908. év áprilisének 8. napján d. e. 10 órakor Kolozsvárt a Farkas-utcai református templomban tartandó beiktatására czimzett urat tisztelettel meghívja. A beiktatás napján d. u. 2 órakor, a beiktatott püspök tisztelői társas ebédre gyűlenek össze Nagy Gábor „Központi Szálloda“-jának étkezőjében. A részvétel díja 6 korona. A résztvenni szándékozók sziveskedjenek április 3-án délig jelentkezni a református kollegium gazdasági felügyelőjénél, hol az ebédjegyek is kiválthatók. Az ünnepély sorrendje: 1. A gyülekezet énekli a CCXVII. dicséret 1. versét. 2. Imát mond ifj. Péter Károly ref. lelkész, egyházker. titkár. 3. A református theologiai fakultás és a ref. szeretetház egyesített ének-kara énekel. 4. Beiktató beszédet mond Baksay Sándor dunamelléki református püspök. 5. A református theologiai fakultás és a ref. szeretetház egyes. ének-kara énekel. 6. A püspök eskütétele és beiktatása. 7. Az esperesek kara énekli: „Jövel Szentlélek Ur Isten.“ 8. Beköszöntő beszédet mond Kenessey Béla ref. püspök. A gyülekezet énekli a CCXVIII. dicséret 7. versét. Az ünnepélyen résztvenni szándékozókat kérjük, hogy sziveskedjenek palástosan, illetőleg diszbe öltözve jelenni meg.

Ország-világ

— **Kossuth audienciája.** A politikai élet összes érdeklődésének Kossuth Ferencz szerdai bécsi kihallgatása a központja. Kossuth Ferencz megjelent a képviselőházban, beszélt Wekerle miniszterelnökkel, majd Zichy Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszterrel és több politikussal. Bécsi kihallgatásáról az érdeklődő képviselők előtt bővebben nem nyilatkozott.

— **Csupán annyit mondha'ok** — mondotta több függetlenségi képviselőnek — hogy *bécsi utam eredményével meg vagyok elégedve*

— **Magyar szó a király körül.** Érdekes dolgok jutnak nyilvánosságra azokról a tapasztalatokról, amit Kossuth Ferencz mostani bécsi útja alkalmával tett. Csak bizonyos kedves külsőségekről van szó, amelyek azonban bizonyára jól estek a miniszternek, Kossuth Lajos fiának. Először is azt tapasztalta, hogy Kossuth Ferencz tegnapi bécsi útjáról érdekes hírek szivárognak ki.

Ezek szerint, mikor a miniszter Schönbrunnban behajtatott, a kapubejárónál magyar köszöntéssel fogadta a portás. A királyi lakosztályhoz menet azt is konstata, hogy szolgálattételre e napon csupa magyar zsandárt osztottak be. A király előszobájában ugyancsak magyar katona fogadta a minisztert, Spányik őrnagy, szolgálattevő kamarás, aki kedves embere a királynak s a felséggel is magyarul szokott beszélgetni. Érdekes egyébiránt, hogy Kossuth Ferencz franciákot kérte föl a kamarást, jelentse be az uralkodónál. Fokozott volt tehát a meglepetése, mikor kis vártatva Spányik őrnagy kijött a királytól és szintiszta magyarsággal jelentette:

— A felség várja excellenciádat!

Kossuth Ferencz bement a királyhoz s itt ismétlődött az az igazán örvendetes esemény, hogy magyar beszéd fogadta. Az ötnegyed óráig tartó kihallgatás nagyobbik felében, amíg a magyar király magyar ügyekről tárgyalt Magyarország kereskedelmi miniszterével, magyar nyelven folyt a tanácskozás. Később, amikor a politikát egyéb tárgy eszmecsere váltotta föl, akkor belevegyült a társalgásba a francia nyelv is, válogatva a magyarral.

Kossuth Bécsben és — küszöbön a magyar válság.

A bécsi sajtó, amely fáradhatatlan állhatatossággal foglalkozik a magyar politikai helyzettel, megint rémképeket lát és jós erővel erősíteti, hogy a magyar bank ügye miatt kitörőben van a válság nálunk. Ezt a kitörést pedig Kossuth Ferencz bécsi útjával hozza hozzá kapcsolatba a jámbor bécsi lap, a N. Fr. P. Nagy ambícióval erősíteti, hogy a függetlenségi párt már most átveszi a kormányt s ennek a kérdésnek tisztázása vitte volna a király elé Kossuthot. Ez természetesen nem egyéb mesénél. Erre vonatkozólag különben a következő hiteles helyről kiadott cáfolat is szolgál felvilágosítással:

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek végbement legfelsőbb kihallgatásával kapcsolatban több lapban különféle híresztelés jelent meg. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy ezek a hírek mindlégből kapott, önkényes koholmányok.